

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

ITeE INSTYTUT
PIB TECHNOLOGII
EKSPLOATACJI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY RADOM

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

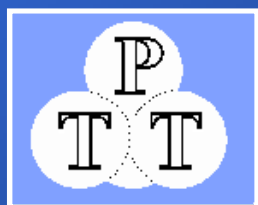
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

PROGRAM Innowacyjne systemy wspomaganie technicznego
STRATEGICZNY zrównoważonego rozwoju gospodarki

Metoda i urządzenie nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Witold PIEKOSZEWSKI

Warsztaty Tribologiczne PTT – ITeE-PIB
„TRIBOTESTING”
Radom, 28.06.2011

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Badania modelowe

T-02U

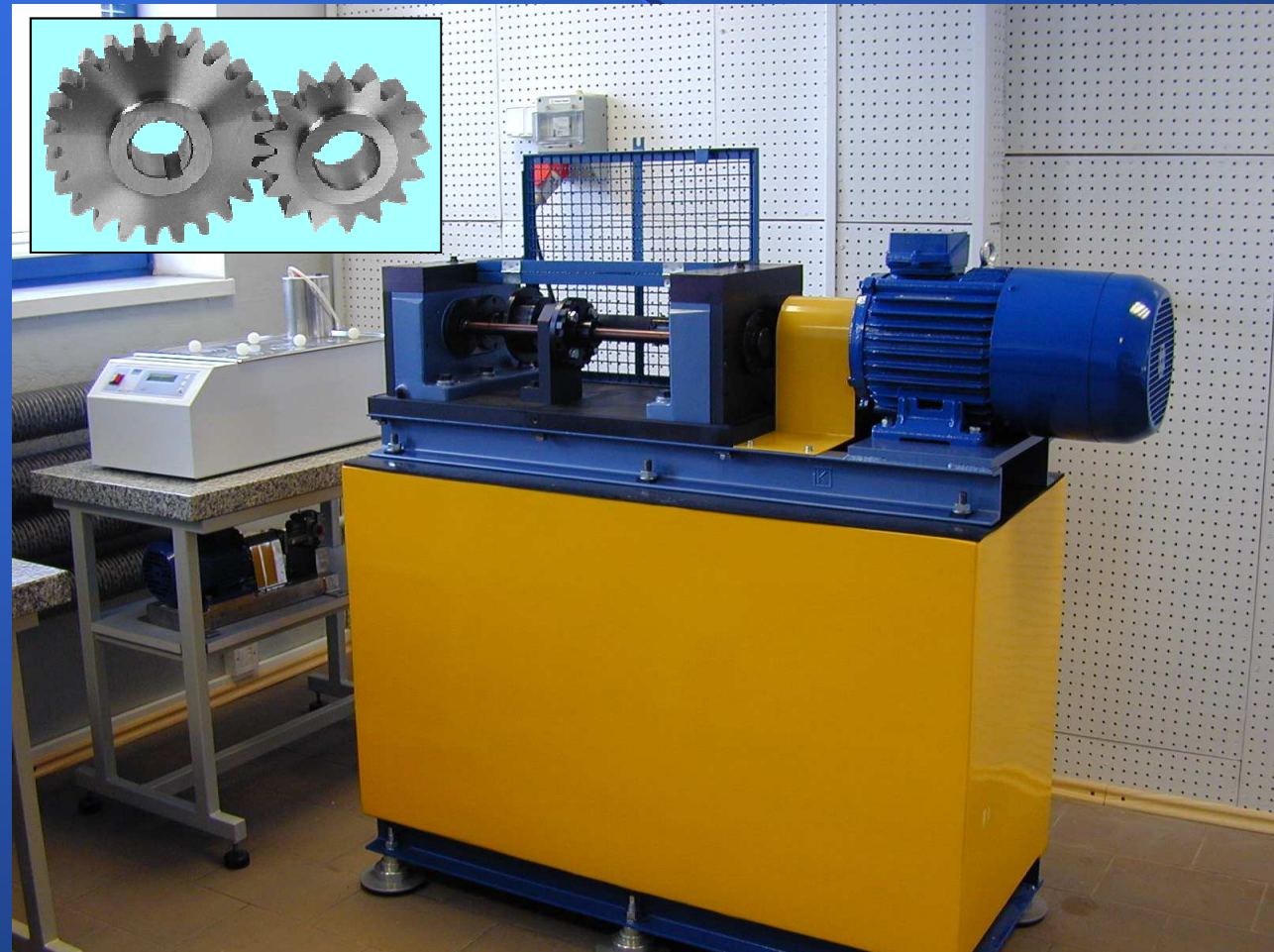
T-03

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Badania komponentowe

Stanowisko przekładniowe do badania zacierania oraz powierzchniowego zużycia zmęczeniowego T-12U

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

---

Założenia techniczne urządzenia:

Urządzenie spełnia wymogi normy **ASTM D 3336 – 05** dot. badania smarów plastycznych do łożysk tocznych

Parametry charakteryzujące urządzenie do badania tribologicznych własności smarów plastycznych:

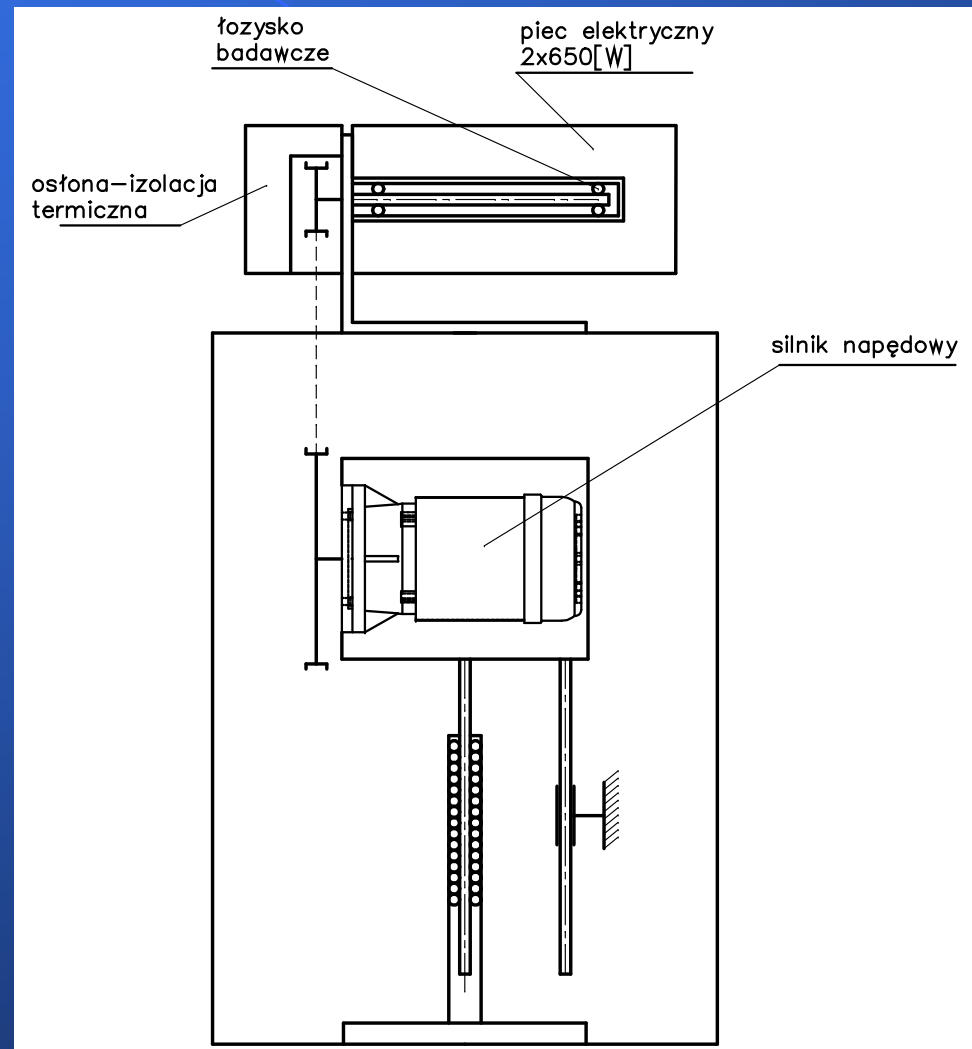
- **prędkość obrotowa wrzeciona: $10\ 000 \pm 200$ obr./min,**
- **napęd: pasowy o stałym naciągu ok. 67 N,**
- **temperatura na średnicy zewnętrznej łożyska testowego: do 230 ± 3 °C,** kontrolowana, osiągnięta w czasie do 1,5 h poprzez podgrzewanie komorą grzejną,
- **pomiary i rejestracja: czasu biegu, temperatury pierścienia zewnętrznego łożyska testowego, temperatury komory grzejącej, momentu tarcia lub poboru mocy silnika, prędkości obrotowej,**
- **system sterująco-pomiarowy pozwala na automatyczne wyłączenie urządzenia w przypadku:**
  - ✓ upłynięcia zadanego czasu biegu,
  - ✓ przekroczenia zadanego momentu tarcia lub poboru mocy silnika,
  - ✓ przekroczenia zadanego poziomu temperatury łożyska testowego.

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

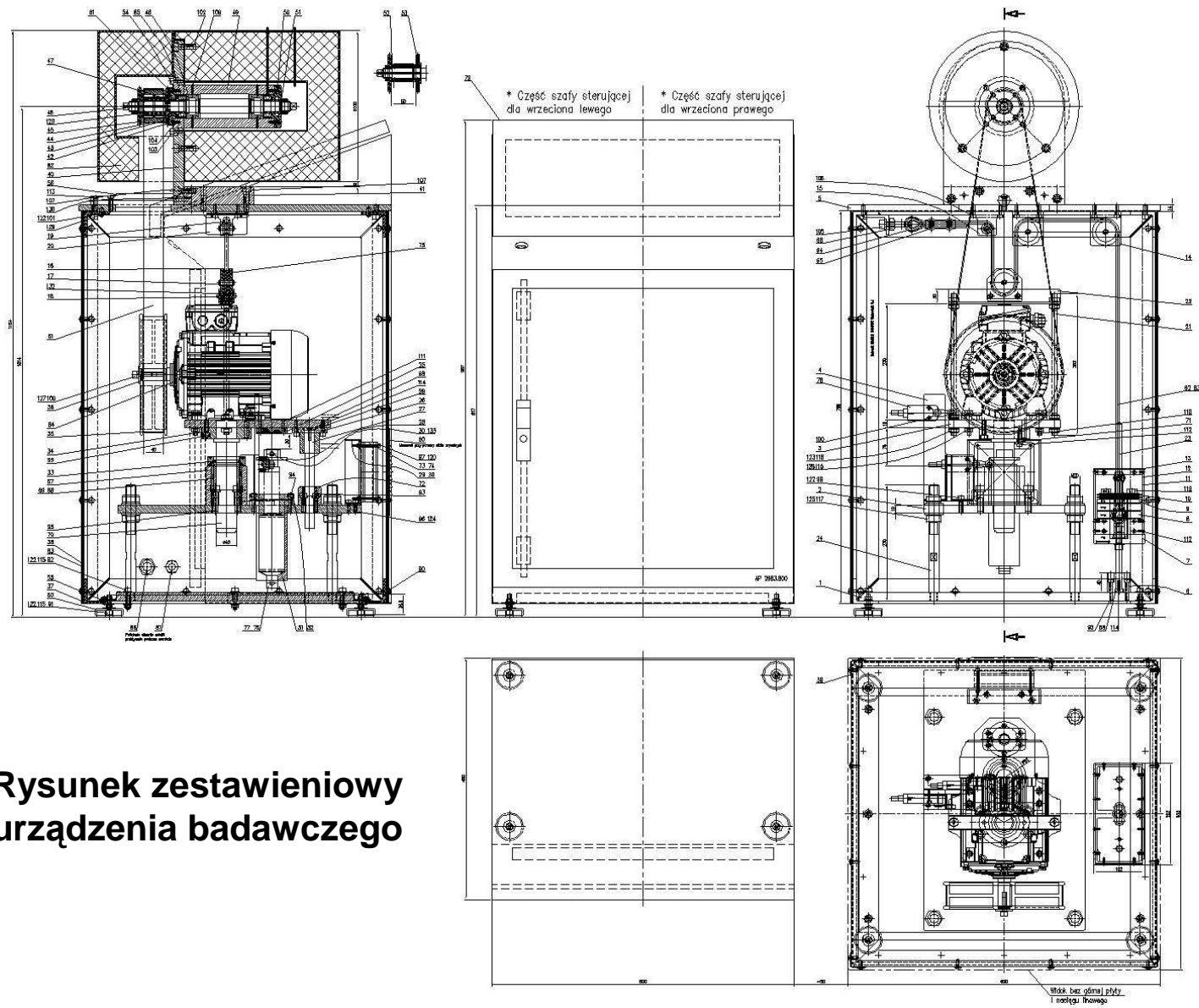
Schemat urządzenia badawczego

Urządzenia skład się z:

- wrzeciona badawczego,
- pieca rurowego poziomego,
- układu napędowego,
- układu obciążającego,
- systemu sterująco-pomiarowego.

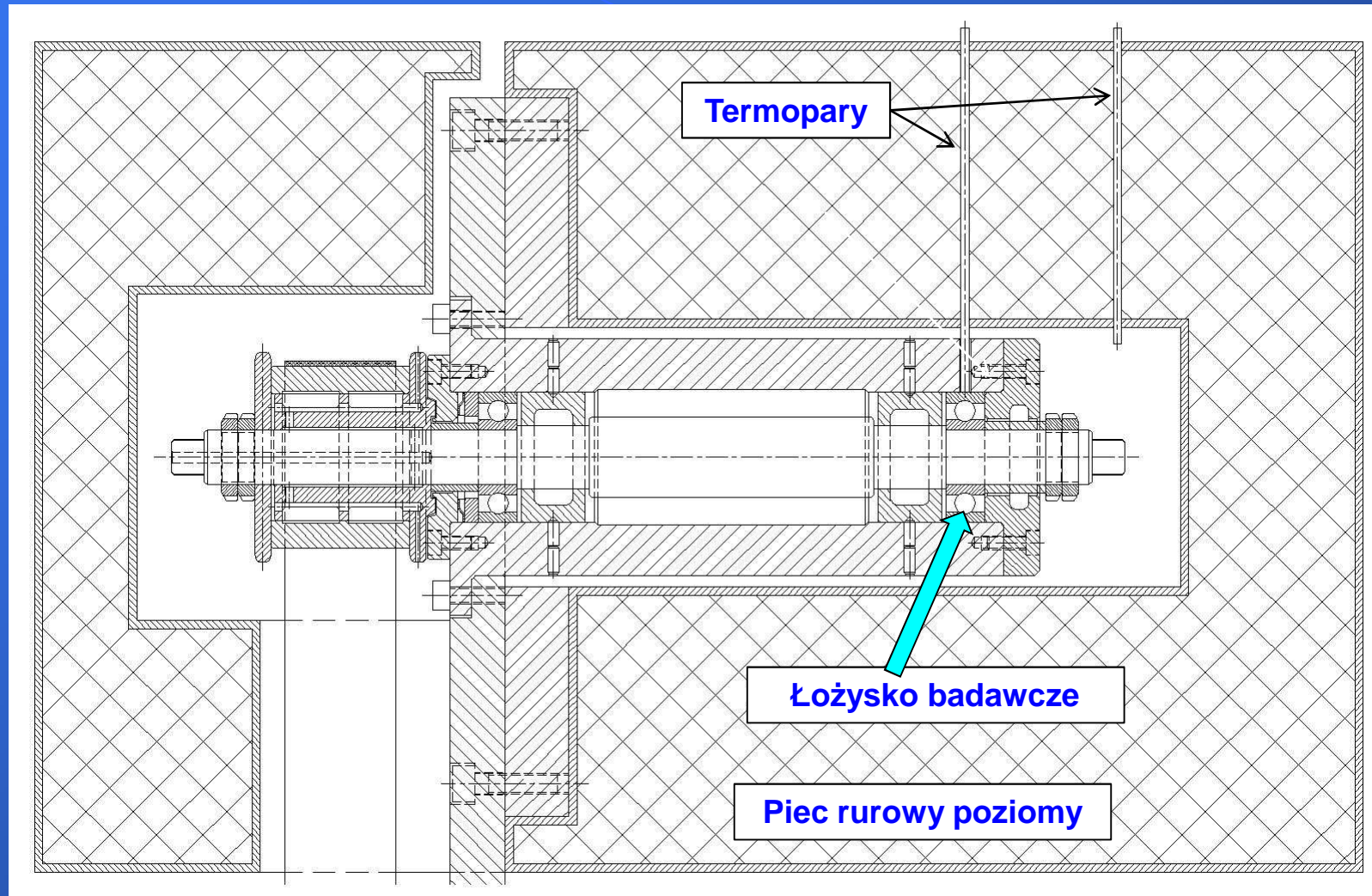

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Rysunek zestawieniowy urządzenia badawczego

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Głowica badawcza

L1
L2
L3

Zabezpieczenie przeciwzwarciowe

Programowalny przełącznik

Wyłącznik instalacyjny

Wyłącznik instalacyjny

Pilot sterowania silownikiem

Elektroniczny przełącznik przeciążeniowy

Regulator temperatury

Licznik prędkości

Licznik czasu

Zasilacz silownika

Asynchroniczny silnik trójfazowy

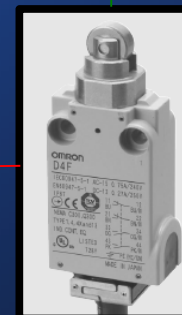
Czujniki termoelektryczne

Czujnik indukcyjny

Łączniki krańcowe

Silownik

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Warunki przeprowadzenia badań:

- element testowy
- prędkość obrotowa wrzeciona
- napęd pasowy o stałym naciągu
- temperatura na średnicy zewnętrznej łożyska testowego:

łożysko kulkowe 6204

10 000 ± 200 obr./min,
ok. 67 N,

do 230 ± 3 °C, kontrolowana,
osiągana w czasie do 1,5 h poprzez
podgrzewanie komorą grzejną,

Pomiary i rejestracja:

- czasu biegu,
- temperatury pierścienia zewnętrznego łożyska testowego,
- temperatury komory grzejnej,
- momentu tarcia lub poboru mocy silnika,
- prędkości obrotowej wrzeciona.

Kryteria zakończenia testu:

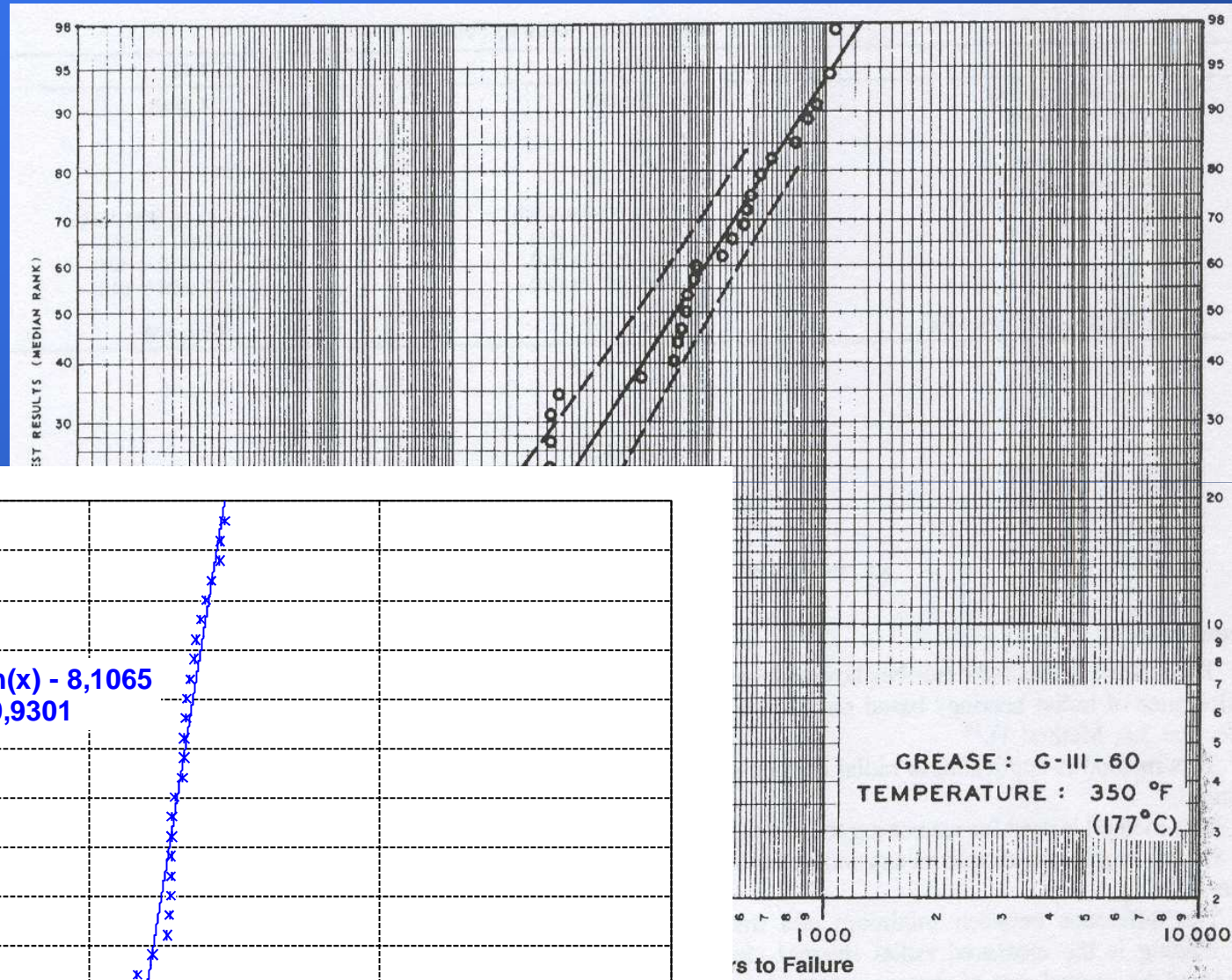
- upłynięcia zadanego czasu biegu,
- przekroczenia zadanego momentu tarcia lub poboru mocy silnika,
- przekroczenia zadanego poziomu temperatury łożyska testowego.

ŚWIADECTWO TECHNICZNE Nr 1

1	Cel badań
2	Definicje
3	Metodyka badań 3.1 Węzeł tarcia 3.2 Badane materiały 3.3 Otoczenie 3.4 Parametry badawcze 3.5 Przygotowanie próbek 3.6 Wielkości mierzone
4	Wartości otrzymane

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Wykres prezentujący wyniki badań smaru na zużycie zmęczeniowe

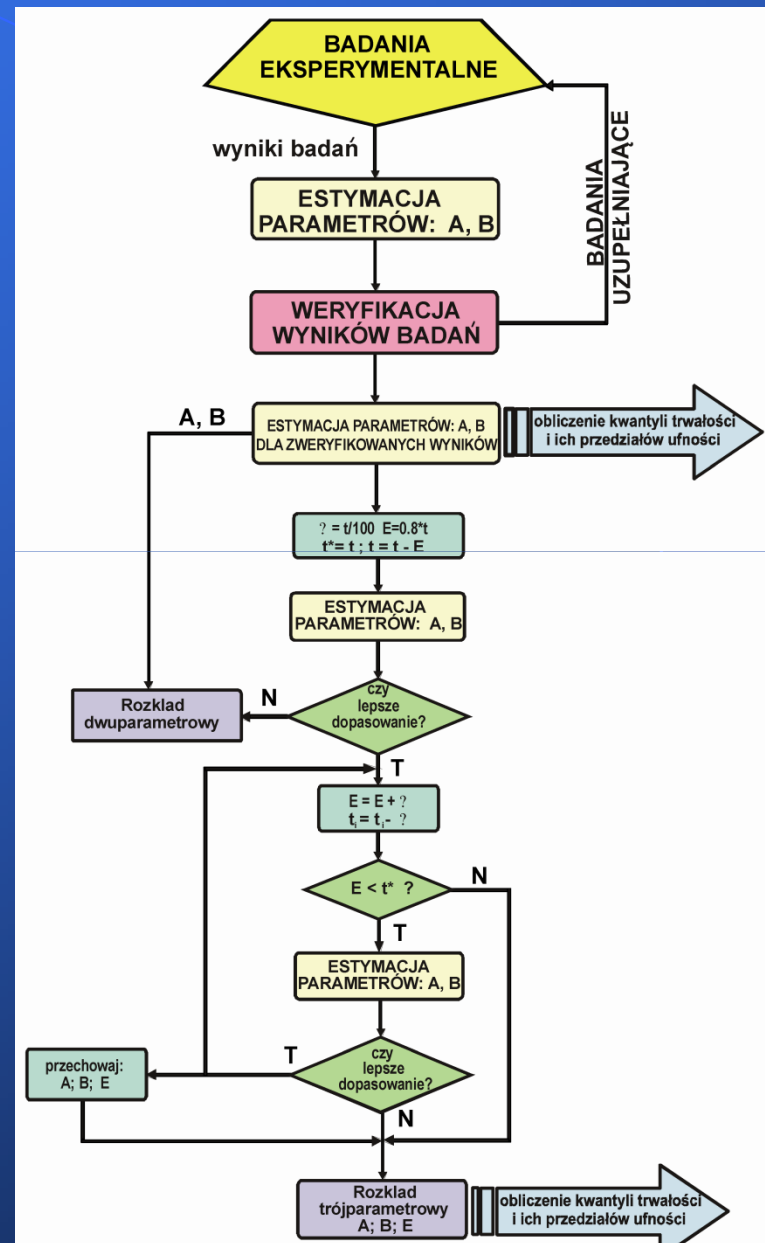
Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

Schemat stosowanego algorytmu obróbki wyników badań w celu wyznaczenia trwałości „L” (L_{10} , L_{50} , L_{90})

Dystrybuanta rozkładu Weibulla

$$F(t) = 1 - \exp\left[-\left(\frac{t - E}{A}\right)^B\right]$$

t – oznacza czas pracy lub liczbę cykli do uszkodzenia,
 A – parametr skali,
 B – parametr kształtu,
 E – parametr położenia.

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

---

*Praca naukowa finansowana ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wykonana w ramach realizacji Programu Strategicznego pn. „**Innowacyjne systemy wspomaganie technicznego zrównoważonego rozwoju gospodarki**” w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka*

Metody i urządzenia nowej generacji do badania tribologicznych właściwości środków smarowych

---

Dziękuję za uwagę